

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/133/2018
Identifikačné číslo spisu: 1111214303
Dátum vydania rozhodnutia: 25.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Oľga Trnková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1111214303.5

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne VENUS PROJECT Slovakia, s r.o., so sídlom v Limbachu, Limbová 451/3, IČO: 31 342 841, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 21 C 44/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. februára 2018 sp. zn. 6 Co 257/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou 4. mája 2011 domáhala voči žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy 5 000,- € podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Uviedla, že jej bola spôsobená morálna ujma vyvolaná stavom právnej neistoty a z uvedeného dôvodu žiada kompenzáciu. Vzhľadom na dĺžku konania prebiehajúceho na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 23 Cb 19/2006 (pôvodne pod sp. zn. 42 Rob 17/2004) došlo k znehodnoteniu jej pohľadávky uplatnenej v tomto konaní a k zmareniu jej vymožitelnosti, a to v dôsledku nezákonných rozhodnutí, týmito sú: uznesenie z 27. februára 2006, č. k. 23 Cb 19/2006 (nezaložil do spisu), uznesenia z 10. novembra 2006, č. k. 23 Cb 19/2006 a uznesenia z 21. mája 2008, č. k. 23 Cb 19/2006. Tiež v dôsledku nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v prieťahoch v konaní pod sp. zn. 23 Cb 19/2006 za obdobie od 27. februára 2006 do 14. septembra 2009.

2. Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 21. augusta 2012, č. k. 21 C 44/2012-105 žalobu zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Zo zisteného skutkového stavu vyvodil záver, že žaloba je nedôvodná. Namietané nezákonné rozhodnutia: uznesenie z 27. februára 2006, č. k. 23 Cb 19/2006-60, ktorým bol odmietnutý odpor proti platobnému rozkazu zo 14. januára 2004, č. k. 42 Rob 17/2004-12, uznesenie o prerušení konania z 10. novembra 2006, č. k.

23 Cb 19/2006 a uznesenie z 21. mája 2008, č. k. 23 Cb 19/2006-147, ktorým bol zrušený právoplatný a vykonateľný platobný rozkaz zo 14. januára 2004, č. k. 42 Rob 17/2004-12 pre nemožnosť doručenia žalovanej, nemožno považovať za nezákonné v zmysle § 6 ods. 1 až 3 zákona č. 514/2003 Z.z. K namietanému nesprávnemu úradnému postupu vyvodzovanému z priet'ahov v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 23 Cb 19/2006 za obdobie od 27. februára 2006 do 14. septembra 2009 súd konštatoval, že prerušenie konania v dôsledku konkurzu v prípade spoločnosti LIVAK PLAST s.r.o. nastalo priamo zo zákona (§ 47 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a vyrovnaní), pričom zákon nestanovil povinnosť vyzvať správcu konkurznej podstaty, či súhlasí s pokračovaním v prerušenom konaní. Spoločnosť LIVAK PLAST s.r.o. bola od 7. decembra 2004 v konkurze, ktorý bol právoplatne zrušený 16. septembra 2009 z dôvodu, že majetok nepostačoval na úhradu výdavkov a odmeny správcu. Preto výsledok konania vedený na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 23 Cb 19/2006 nemohol ovplyvniť vymožitelnosť pohľadávky žalobkyne a tiež ani v prípade právoplatnosti a vykonateľnosti platobného rozkazu zo 14. januára 2004, č. k. 42 Rob 17/2004-12 by pohľadávka žalobkyne v konkurze uspokojená nebola, nakoľko spoločnosť LIVAK PLAST, s.r.o. bola insolventná. Žalobkyňa nepreukázala existenciu namietaných priet'ahov v konaní, zložitost' prejednávanej veci, správanie sa účastníkov a postup súdu ako kritéria posudzovania priet'ahov v konaní. Existenciu škody ako nemajetkovej ujmy 5 000,- € nepreukázala, nakoľko odškodnenie nemajetkovej ujmy v peniazoch je možné len vtedy, ak iná forma odškodnenia nie je postačujúca. Išlo len výlučne o tvrdenie žalobkyne ohľadne neistoty výsledku konania vedeného pod sp. zn. 23 Cb 19/2006 a znehodnotenia jej pohľadávky. Súd konštatoval aj absenciu príčinnej súvislosti medzi tvrdenou škodou a nesprávnym úradným postupom, príp. nezákonným rozhodnutím. Súd mal na základe vykonaného dokazovania za to, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno o akejkolvek škode vo forme nemajetkovej ujmy, a už vôbec nie o existencii príčinnej súvislosti, čím neboli naplnené podmienky vzniku požadovaného nároku.

3. Krajský súd v Bratislave (v poradí druhým) rozsudkom zo 14. februára 2018 sp. zn. 6 Co 257/2016 na odvolanie žalobkyne napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C.s.p.) a žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania. Odvolací súd dospel k záveru, že dovolanie nebolo podané dôvodne.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie a navrhla ho spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie, v celom rozsahu zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie. Namietala, že pred odvolacím súdom rozhodol nesprávne obsadený senát, nakoľko vec bola pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. Darine Kuchtovej, pričom rozhodol senát v zložení JUDr. Martin Murgaš, JUDr. Branislav Král a JUDr. Zuzana Kučerová. Ďalej namietala nesprávny procesný postup, lebo Okresný súd Bratislava I neupovedomil strany o postúpení veci Okresnému súdu Bratislava III ako súdu miestne príslušnému, čím mal porušiť ustanovenia § 104a ods. 2 a § 105 ods. 2 a 3 O.s.p. Námiетка žalobkyne smerovala aj k nepreskúmateľnosti rozhodnutia pre nedostatok dôvodov a k vykonanému dokazovaniu.

5. Žalovaná sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrila.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 C.s.p.

8. V zmysle § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v

takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. V zmysle § 421 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

11. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

12. V civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

13. Dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) oprávnená osoba (§ 429 ods. 2 písm. a/ C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovolateľ žalobkyňa napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie, teda ide o rozhodnutie vo veci samej.

14. Dovolací súd posudzoval v prvom rade prípustnosť dovolania vyvodzovanú dovolateľkou z § 420 písm. e/ C.s.p., keď namietala vadu nesprávneho obsadenia senátu krajského súdu v danej veci, tento konal a rozhodoval v zložení: predseda senátu - JUDr. Martin Murgaš, členov senátu: JUDr. Zuzana Kučerová a JUDr. Branislav Král. Dovolateľka poukazovala na to, že vec vedená na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 21 C 44/2012 bola pridelená 20. júna 2016 na rozhodnutie o podanom odvolaní do senátu 6 Co JUDr. Darine Kuchtovej.

15. Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že senát 6 Co v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Darina Kuchtová a členov senátu JUDr. Martin Murgaš a JUDr. Alena Svetlovská rozhodol o predchádzajúcom odvolaní žalobkyne v danej veci rozsudkom z 24. novembra 2014 sp. zn. 6 Co 14/2013, ktorý bol zrušený a vec bola vrátená odvolaciemu súdu na ďalšie konanie uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2016 sp. zn. 5 Cdo 1013/2015 (č. l. 188 spisu). Podľa rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2016 (t. j. v čase opätovného pridelenia veci na rozhodnutie o odvolaní (20.6.2016), bol senát 6 Co v zložení JUDr. Martin Murgaš, JUDr. Darina Kuchtová a JUDr. Branislav Král a vec bola do tohto senátu zapísaná pod sp. zn. 6 Co 257/2016. Podľa rozvrhu práce na rok 2017 a na rok 2018 senát 6 Co bol už v zložení: JUDr. Martin Murgaš, JUDr. Branislav Král a JUDr. Zuzana Kučerová, JUDr. Darina Kuchtová už bola predsedníčkou senátu 14 Co. V rozsahu pôsobnosti senátu 6 Co bolo v roku 2018 rozhodovanie v rozvrhu práce uvedených veciach, vrátane nevybavených vecí podľa stavu k 31.12.2017, podľa prílohy č. 12, medzi ktorými je uvedená aj vec sp. zn. 6 Co 257/2016, t. j. predmetná vec.

16. Podľa všeobecných zásad rozvrhu práce na rok 2018 týkajúcich sa občianskoprávneho kolégia - čl. IV. bod 5 prvá veta veci rozhodnuté dovolacím súdom na základe mimoriadneho opravného prostriedku sa zapíšu do súdneho oddelenia tomu odvolaciemu senátu, ktorý vec rozhodoval pred jej zrušením pod novou spisovou značkou a tiež podľa § 51 ods. 4 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a

doplnení niektorých zákonov, pri zmene v zložení senátu sa vec ponecháva v pôvodnom senáte. Teda aj keď v čase rozhodovania odvolacieho súdu (14. februára 2018) senát 6 Co rozhodoval v zložení JUDr. Martin Murgaš, JUDr. Branislav Král a JUDr. Zuzana Kučerová, t. j. v inom zložení ako bolo jeho obsadenie v roku 2016, v ktorom vec na odvolací súd opätovne napadla, rozhodol v zložení v súlade s Rozvrhom práce na rok 2018 a v súlade s § 51 ods. 4 uvedeného zákona. Preto nie je námietka žalobkyne vady konania § 420 písm. e/ dôvodná.

17. Dovolací súd aj posudzoval prípustnosť dovolania vyvodzovanú dovolateľkou z § 420 písm. f/ C.s.p.

18. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

19. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

20. Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

21. V súvislosti s námietkou žalobkyne o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

22. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

23. V prejednávanej veci odvolací súd v odôvodnení svojho (dovolaním napadnutého) rozsudku rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. a rozsiahlo sa vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami žalobkyne (č. l. 4 až 7). Dospel rovnako ako súd prvej

inštancie k záveru, že odvolanie je nedôvodné a žalobca neunesol dôkazné bremeno splnenia ani jednej z troch zákonných podmienok pre priznanie náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovoláním napadnutý rozsudok uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne závery. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv.

24. Pokiaľ dovolateľka tvrdila, že sudy nedostatočne zistili skutkový stav veci a došlo k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazov, najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) dospel k záveru, že uvedené nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strán sporu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nedostatočné zistenie skutkového stavu, alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

25. Napokon dovolateľka vyvodzuje vadu § 420 písm. f/ C.s.p. z toho, že Okresný súd Bratislava I, postupujúci vec na konanie Okresnému súdu Bratislava III ako súdu miestne príslušnému ju neupovedomil o postúpení počas celého konania, čím jej znemožnil namietat' postúpenie do 15 dní od doručenia upovedomenia o postúpení (§ 105 ods. 3 O.s.p.). Z povahy tejto procesnej povinnosti je však zrejmé, že žalobkyňa mohla kedykoľvek počas konania namietat' nesúhlas s postúpením veci, o postúpení veci vedela, nakoľko bola riadne predvolaná na pojednávanie Okresným súdom Bratislava III 21. augusta 2012 a tak došlo k zhojeniu („skonzumovaniu“) nesplnenia vytýkanej povinnosti. Náprava prípadného nesprávneho postupu súdu prvej inštancie v tomto smere jej bola daná tiež možnosťou podania odvolania ako riadneho oprávneného prostriedku a predchádzajúceho dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, ktoré aj využila. Bolo by neefektívne považovať prípadné nedodržanie upovedomenia strany o možnosti namietat' postúpenie veci (§ 105 ods. 3 O.s.p.) súdom prvej inštancie za tzv. zmätočnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. a z tohto dôvodu zrušovať v dovolacom konaní rozhodnutia súdov v základnom konaní a vec vracať na ďalšie konanie.

26. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. e/ a f/ C.s.p. prípustné, najvyššiemu súdu neostávalo iné, ako ho podľa § 447 písm. c/ C.s.p. odmietnuť.

27. O trovách dovolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.